

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quæ vota castitatis, religionis, & peregrinationis reseruata sint,
expenditur. punct. 11.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

alleg. 3. n. 8. *et alleg. 4. n. 62.* Ergo neque habet potestatem dispensandi; quia utraque potestas iurisdictionem requirit. Deinde hanc potestatem habent Episcopi ut dictum est. Ergo caret illa Prælati regulares utpote non necessaria, & quia non videtur novitium duplicem Prælatum ordinariarium habere posse. Sic docent Azor. 1. p. l. 11. c. 19. q. 21. Sayro in Clavi Regia lib. 6. c. 11. n. 92. Suar. lib. 6. de voto c. 11. n. 9.

Ceterum probabilis credo, posse Prælatum regularem cum novitiis fieri cum professis in votis dispensare antea commutare. Sic Angel. in summa verbo *Dispensatione*. 8. & Sylvest. ibi q. 14. disto 1. Henriquez lib. 7. de indulgent. c. 22. n. 7. Manuel Rodriguez tom. 1. q. regular. qu. 25. art. 8. & in summa tom. 2. c. 89. n. primo indicat Lessius lib. 2. c. 40. dub. 18. n. 13. in 2. edit. Quos refert & sequitur Thomas Sanchez lib. 4. sum. c. 39. n. 17. Bonac. disp. 4. q. 2. p. 7. n. 27. Ratio est, quia Prælati regulares exempti esto in novitiis potestatem non habeant dominatiam, habent tamen potestatem iurisdictionis ad integrè illos in suis actionibus regendos, & eorum excessus puniendos, ut constat ex usu, & praxi religionum, & ex pluribus Doctoribus relatis à Sanch. d. c. 39. n. 17. Sed potestas dispensandi in hac iurisdictione fundatur. Ergo.

4. Neque obstat ratio contraria. Admitto enim non esse necessarium Prælati plenam & integram iurisdictionem habere in novitiis, ac esse convenientem, ut sic perfectius regi possint, quæ iurisdicção in favorem religionis ex concessione Pontificis provenit: Ad Confirmationem concedo, Prælatum regularem non posse dimissorias novitio concedere, sed Episcopum illius Diocesis, in qua est conventus. Quia ex dimissoriarum concessione arctatur Prælati providere, ordinando necessaria quam obligationem habere Prælatum regularem comparatione novitij religionem deferentis, non expediebat. Item novitium facile potest à religione exire, & Episcopo subici; præstat ergo ex Episcopi licentia statum Ecclesiasticum assumere. Hæc tamen rationes non procedunt in dispensatione votorum, ut manifestum est. Potest ergo negari Prælati regularibus potestas concedendi dimissorias, admissa potestate dispensandi. Ad secundam confirmationem Episcopum non habere hanc potestatem dispensandi cum novitiis, nisi ipsi ei specialiter subici velint. Facta autem subiectione voluntaria potest. Neque inconueniens est à pluribus posse novitium beneficium dispensationis accipere, cum id in eius utilitatem cedat, & in favorem religionis.

5. Porro dixi supradictos Prælatos habentes iurisdictionem quasi Episcopalem, posse dispensare in omnibus votis, quæ non fuerint specialiter reservata. Sunt autem specialiter reservata Pontifici quinque vota, nempe castitatis, religionis, & peregrinationis, in terram sanctam cap. ex multa cap. super his de voto. Item votum peregrinationis ad S. Iacobum in Compostella, & ad sanctos Apostolos Petrum & Paulum in Vrbe. Colligitur ex extravaugant. Sixti I V. *Esti dominici*. c. 2. de poenitent. *et remission.* quatenus prohibet prædictorum votorum abolitionem fieri alia via, quam ex speciali licentia Summi Pontificis. Et licet in c. ex multa c. super his de voto, solum votum peregrinationis ultramarinæ in subsidium terræ sanctæ, reservatum fuerit, ob cuius causam non desunt graues Doctores, qui censent huius tantum peregrinationis votum reservatum esse, & non votum peregrinationis ultramarinæ, Compostellanae & Romanae causa deuotionis, ut videtur in Gloss. d. cap. ex multa, verbo *incumbit*. Panormitanus n. 4. Angelus verbo *votum* 4. n. 6. Emanuel Sæ eodem n. 11. & verbo *inuentum*, n. 33. Gratius 1. p. *de decisionum* lib. 2. c. 31. n. 21. *et alius*. At consuetudine introductum est, & satis in supradicta extravauganti, *Esti dominici*, explicatur, comprehendendi votum illarum trium peregrinationum deuotionis causa. Siquidem in dicta extravaugant. nulla fuit facta mentio subsidij, neque videtur illi dari locum in peregrinatione Romana, & Compostellana; quippe sunt loca à Catholicis pacificè possessa. Sic pluribus relatis firmat Sanch. lib. 4. sum. c. 40. n. 6. consentit Lessius lib. 2. c. 40. dub. 18. nu. 12. in 2. edit. Suar. lib. 6. de voto c. 11. n. 2. *et sequent.* Basilius Legion. lib. 8. de matrimo. c. 8. nu. 4. Layman lib. 4. sum. tract. 4. c. 8. num. 7.

Alia sunt vota supradictis affinia, quæ minus bene ab aliquibus Doctoribus pronuntiantur reservata; nempe votum conuertendi debita incerta in subsidium terræ sanctæ; votum assumendi crucem, in qualibet expeditione, quam Pontifex fecerit; votum peregrinationis Laurerane. Hæc enim nullo iure aut consuetudine constat reservata esse. Suarez lib. 6. de voto. c. 21. nu. 12. *et sequentibus* Sanchez lib. 4. sum. c. 40. n. 8. Basilius Legion. lib. 8. de matrimo. c. 8. §. 1. nu. 6. Dicendum ergo est sola quinque vota, castitatis religionis, & peregrinationis, Hierosolimitana, Romana, & Compostellana reservata esse.

PUNCTVM XI.

Quæ vota castitatis, religionis, & peregrinationis reservata sint, expenditur?

SUMMARIVM.

1. Vota diminuta castitatis non sunt reservata.
2. Votum religionis non approbate reservatum non est.
3. Votum peregrinationis Hierosolimitana emissum ob alium finem quam deuotionis, reservatum non est.
4. Votum castitatis, religionis, & peregrinationis emissum sub aliqua circumstantia accidentalibus, ea ex parte reservatum non est.
5. Votum, in quod reservatum est commutatum, reservatum non est.
6. Votum distinctum de materia reservata & non reservata, reservatum non est.
7. Non est reservatum votum non petendi dispensationem.

1. Votum reservatum odiosa est, quippe quæ potestatem ordinariam restringit, & diminuit; de causa strictè interpretanda est, & intelligenda de voto absoluto, & perfecto castitatis, religionis, & peregrinationis. Sic tradunt vniuersi Doctores in sequentibus referendis. Ex quo deducitur primò; votum non contrahendi matrimonium, non fornicandi, non pollucendi, non tangendi turpiter mulierem, non petendi debitum in coniugatis, reservatum non esse; quia est votum diminutæ castitatis, non integræ, & perfectæ. Simile est de voto castitatis, pro determinato tempore; siquidem eo transacto liber existit. Sanchez lib. 8. de matrimo. disp. 9. à n. 6. *et lib. 4. sum. c. 40. à n. 41.* Suarez lib. 9. de voto c. 11. At idem est votum assumendi ordines sacros; quia non est votum castitatis promissæ, sed promittende, sicut si voueris emissurum castitatis votum, dici non potes, te votum castitatis emisse. Sic Azor 1. parte lib. 11. cap. 19. q. 9. Sayro in Clavi Regia lib. 6. c. 11. n. 60. Suar. lib. 6. c. 11. n. 7. & c. 24. n. 2. Lessius lib. 2. c. 40. dub. 18. n. 123. Layman lib. 4. sum. tract. 4. c. 8. nu. 19. Barboza 2. p. allegat. 37. nu. 19.

2. Secundò deducitur, votum religionis non approbate, reservatum non esse; ac proinde à Prælati habentibus iurisdictionem quasi Episcopalem, dispensari posse; quia verè non est votum religionis. Sic Lessius dub. 18. n. 13; Suar. cap. 21. n. 8. Sayro lib. 6. in Clavi Regia c. 11. n. 64. Sanch. lib. 8. de matrimo. disp. 9. n. 5. *et lib. 4. sum. c. 40. n. 71.* Basilius Legionensis lib. 8. de matrimo. cap. 8. nu. 22. Idem est de voto pauperatis, & obedientiæ extra religionem statum; quia nec statum constituitur, nec sunt vota religioni statum assumendi. Lessius d. dub. 18. n. 123. Suar. c. 21. n. 8. & 9. Sanch. aliis relatis c. 40. n. 72.

3. Tertiò deducitur, votum peregrinationis Hierosolimitanae, Compostellanae, & Romanae, emissum ob alium expressum finem, quam deuotionis supradictorum locorum, reservatum non esse. Quia supradicta extravauganti, *Esti dominici*, non cuiuslibet peregrinationis votum referat, sed conceptum ex deuotione illorum locorum. Sanch. c. 40. n. 77. Basilius Legion. reputat probabile lib. 8. de matrimo. c. 8. §. 2. n. 17.

4. Quartò deducitur, votum castitatis, religionis, & peregrinationis, emissum sub aliqua circumstantia accidentalibus, reservatum non esse quæ parte illam circumstantiam spectat. Quia seclusa illa circumstantia in integrum manet votum reservatum. Vnde si voueris ingredi religionem strictiorem, poterit Prælati tecum dispensare, ut laxiorem ingrediaris, quia non dispensat in religionis voto; hoc enim integrum manet, sed in illius circumstantia. Sic Nauarr. lib. 3. conf. 40. de voto in 2. edit. Azor. 1. p. lib. 11. c. 18. q. 8. Lessius lib. 2. c. 40. dub. 18. n. 124. Sanch. lib. 8. disp. 9. n. 17. *et lib. 4. sum. c. 40. n. 74.* Idem est de voto perseuerandi in religione. Quia non est votum religionis. Et idem de voto exequendi statim votum religionis; quia est votum distinctum à voto religionis. Sanch. disp. 9. n. 18. *et 19. et c. 40. n. 75. et 76.* Basilius Legion. lib. 8. c. 8. n. 27. At idem est votum peregrinandi pedibus, remendicando, quia seclusa hac circumstantia intactum remanere potest votum reservatum. Sanch. lib. 4. c. 40. n. 78. Basilius Legion. c. 8. num. 25.

5. Quintò deducitur non esse reservatum sed potius dispensari posse votum illud, in quo reservatum commutatum est. Ut si Pontifex votum religionis in elemosynam, ieiunium, aliudve opus pœnale commutauerit. Quia facta commutatione votum de materia reservata extinctum est, & loco illius subrogatum est votum de materia non reservata. Emanuel Sæ verbo *votum nulli*. Lessius lib. 2. c. 40. dub. 18. n. 124. Sanch. lib. 8. de matrimo. disp. 9. n. 20. & lib. 4. sum. c. 40. n. 16. Suarez lib. 6. cap. 20. n. 15. Basilius lib. 8. de matrimo. cap. 8.

1. S. 2. n. 2. Layman. lib. 4. sum. tract. 4. c. 8. num. 13. & alij apud ipsos. Neque obstat regularis subrogatum sapere naturam eius, cuius loco subrogatur. *h. unica. C. de rei uxor. actio. no. Et colligitur ex c. Ecclesia. r. ut lito pendente. Quia id intelligi debet in fauorabilibus, non in odiosis. Item in his, quae pertinent per se & intrinsece ad subrogationem, non in his, quae subrogationi accidentalia sunt, qualis est referuatio, quae ex libera referuantis voluntate pender. Item subrogatum sapit naturam primariam illius, cuius loco subrogatur; non autem accidens illius. Cum autem secundum naturam primariam illud votum, cuius loco alterum subrogatur, referuatum non fuerit sed sub potestate cuiuslibet Praelati contineretur; efficitur subrogatum referuatum non esse. Neque item obstat Pontificem transferre vinculum prioris voti referuati in materiam de se non referuatum, vt inde inferas manere referuatum illud votum non per se, sed per accidens ex translatione. Tum quia non referuatur vinculum prioris voti per se, sed ratione materiae. Tum quia de facto est aliud nouum vinculum, nouumque votum. Tum quia Pontifex hanc commutationem permittit in fauorem uocantis, non tamen referuatur votum commutatione succedens.*

6. Sexto deducitur, referuatum non esse votum disiunctum de materia referuata, & non referuata, vt si uocans religionem, vel tertio quoque die ieiunare. Quia cum liber sit ad eligendum materiam non referuatum scilicet ieiunium, absolute tale votum referuatum non est. *Azor. 1. p. lib. 11. c. 19. q. 10. Suar. lib. 6. c. 2. n. 4. Sanch. lib. 8. disp. 9. n. 14. c. 19. q. 10. cap. 40. n. 42. Lessius lib. 2. c. 40. dub. 18. n. 12. in 2. edit. Sayro lib. 7. in Clau. Regia c. 11. n. 62. Layman. lib. 4. sum. tract. 4. c. 8. num. 12. Quod uerum est, tamen processu temporis pars non referuata impossibilis fiat, quia esto ad partem referuatum eo casu determinare obligetis; id non prouenit ex voto per se; quia nunquam fuit illud votum ex tua intentione determinatum ad partem referuatum. Sed prouenit ex impossibilitate per accidens contingente partis non referuatae. *Suar. lib. 6. c. 2. n. 4. c. 5. Sanch. c. 40. n. 44. Layman. cap. 8. n. 12. Secus uero est, si partem illam referuatum tua intentione determinares, ita vt ab ea determinatione resillire non posses, quod cum non fuit proposito, sed nouo voto faciendum sit, quod scilicet te obliges ad partem referuatum exequendam, necessarium tale votum referuatum erit. *Suar. Sanch. Layman. supra.***

Septimo deducitur, non esse referuatum votum non perendi dispensationem voti, ab alio quam a summo Pontifice. Quia non est votum de materia referuata. *Sic Suar. lib. 6. c. 21. n. 15. Sanch. lib. 4. cap. 40. n. 13. Basilus Legionensis lib. 8. de matrimonio c. 8. n. 6. sine. Augustinus Barbosa de potestate Episcopi 2. allegat. 37. num. 20.*

PUNCTVM XII.

An sint aliqui casus, in quibus Praelati inferiores possint dispensare in votis referuatis.

SVMMARIVM.

1. Nulli Praelato est facultas concessa in his votis dispensandi.
2. Si materia voti leuis sit, poterit inferior Praelatus dispensare, & qualiter hoc fit intelligendum.
3. Ex occasione frequenter occurrenti dispensandi non colligitur Praelatos inferiores habere potestatem.
4. Quando uiget necessitas extraordinaria dispensationis, neque patet aduersus ad Pontificem, possunt Praelati inferiores.
5. Si patet aduersus ad privilegium, non possunt.
6. Haec dispensatio solum concedenda est quatenus necessitas postulat, & non amplius.
7. Praelati regulares non habent potestatem ob casum uigentis necessitatis.
8. Cum dubium est, an votum sit referuatum habens Praelati inferiores Pontifice potestatem dispensandi.
9. Ex vi consuetudinis possunt in petitione debiti cum coniugatis Episcopi dispensare.
10. Quid de ementibus votum religionis vel castitatis ante vel post contractum matrimonium.
11. Votum emissum ex metu potest ab his Praelato dispensari.
12. Item vota hac emissa ab omnibus dominatiua potestati subiecta. Affirmant aliqui subiecti ordinari potestati dispensandi. Sed non placet.
13. Possunt tamen si vota fuerint conditionalia ante completam conditionem, proponuntur varia sententia.
14. Qui post impletam conditionem, proponuntur varia sententia.
15. Possit dispensari ut probabilis eligatur.
16. Satis sit contrarius.
17. Debent esse vota uere conditionalia non absoluta.

1. **H**ucusque explicuimus vota affinia materiae referuatae; restat dicendum, an sint aliqui casus, in quibus vota materiae referuatae dispensari a Praelatis inferioribus possint.

Loquens de dispensatione legis tract. 3. disp. ult. punct. 4. Plures casus enumerati, in quibus inferior potest in Superiorum legibus dispensare. Videndum ergo est, an in votis locum habeant.

Primus est, si habentibus dignitatem concessa fuerit a Pontifice facultas super his votis dispensandi. Sed hic casus in praesenti locum non habet: nulli enim est facultas dispensandi in his votis concessa aliis praeter Romanum pontificem etiam legato a latere. Nam ipse solum dispensare potest Episcopus. *Sanch. lib. 8. de matrimonio disp. 9. n. 15. c. 19. q. 10. sum. c. 40. n. 14. Omitto delegatam facultatem de qua in puncto sequenti.*

2. Secundus est, si materia voti leuis sit, quod in praesenti locum habere non potest, nisi uocens uoluerit ad solam ueniam culpam se obligare. Ea autem intentione posita credo votum illud dispensari a Praelato posse. Quia referuatio cum odiosa sit, intelligi debet de voto integrè & perfectè factò & ex intentione proportionata materiae referuatae. *Sanch. lib. 4. de voto cap. 40. n. 47.*

3. Tertius est, si casus expositulantes dispensationem frequentes sint; quia non est credendum uelle Pontificem sibi dispensationem referuare. Quia esset nimis durum, & contra bonum Ecclesiae regimen. Sed hic casus solum habet locum in legibus ieiuniorum, & festorum & similibus. Quia frequenter occurrit necessitas abstinendi ab eorum obseruatione, sed non sic inuenitur in votis referuatis. Alias referuata non essent. *Suar. lib. 6. c. 26. n. 7. Sanch. lib. 4. sum. c. 40. n. 49. Quartus loquens de dispensatione legum quae communes non sunt aliis Prouinciis locum nulla ratione habet in votis referuatis; cum referuatio horum uotuum communis sit & omnes Praelatos Pontifice inferiores astringat.*

Quintus & praecipuus est in extraordinario aliquo euentu, quando scilicet uiget grauis necessitas dispensationis, neque Pontificis responsi, aut qui illius uices habet expectari potest, absque graui periculo spiritualis salutis. Credendum namque est in hoc casu uolle Pontificem sibi dispensationem referuare, sed potius Praelatis inferioribus concedere. Quia id recte gubernationi conuenit. Sic ultra Doctores ibi relatores docent loquentes de voto Lessius lib. 2. c. 40. dub. 18. n. 12. c. 19. q. 10. *Suar. lib. 6. c. 16. n. 9. c. sequenti. Sanch. lib. 4. de voto c. 40. n. 44. Basilus lib. 8. de dispensat. c. 9. n. 1. Layman. lib. 4. sum. tract. 4. c. 8. n. 16. August. Barbosa 2. p. alleg. 37. n. 8. c. alij apud ipsos. Quod non solum habet uerum, quando est graue periculum spiritualis salutis, scilicet uoluntatis uoti si differatur dispensatio; sed etiam quando timetur scandalum in fama, alid uel graue danu ex dilata dispensatione, ut si adstrictus uoto castitatis uel religionis uolasset uirginem, & ad reparationem honoris illius matrimonium necessarium esset, tunc etiam cognatis tuis impediendum, si dispensatio Pontificia expectaretur; potest tuus Praelatus dispensare. Idem si morti proximum oportet matrimonium inire ad legitimandum prolem Basilus, Lessius, Layman, Suarez, & Sanchez locis allegatis.*

5. Noranter dixi posse inferiores Praelatos in his casibus uigentibus dispensare, dummodo abique graui damno expectari non possit Pontificis responsum, aut qui illius uices habet. Nam si aliquis sit, qui ex speciali commissione seu privilegio, haec vota dispensare possit (esto Henricus lib. 6. de penitentia c. 10. n. 1. & lib. 2. de matrimonio c. 3. n. 1. Aulla de censu 2. p. c. 7. disp. 1. dub. 6. notab. 4. c. alij. Doctores sentiant adhuc posse inferiores Praelatos dispensare. Quia commissio illa accidentaliter non uideatur posse impedire potestatem ordinariam Praelatis inferioribus competentem, quae est dispensare in casu, in quo pontifex adiri non potest quia pro illo casu non est eorum potestas limitata sed suae naturae relicta. Tamen ueritas est dispensare non posse. Quia cessat necessitas obtinendi a Praelatis inferioribus dispensationem; siquidem a pontifice seu illius uices habente impetrari potest. *Sanch. aliis relatis lib. 2. de matrimonio disp. 40. n. 8. & lib. 4. in Decal. c. 40. n. 38. Nauar. c. 27. n. 90. Lessius lib. 2. c. 40. dub. 18. n. 12. c. 19. q. 10. in 2. edit. Suar. lib. 4. de voto c. 26. n. 15. Layman. lib. 4. sum. tract. 4. c. 8. n. 17. Basilus Legion lib. 8. de matrimonio cap. 9. num. 1.*

6. Duo sunt circa huiusmodi casum obseruanda: Primum dispensationem concedendam esse quatenus necessitas postulat & non amplius. Siquidem sola necessitas facultatem concedit. Quapropter si cum a stricto uoto castitatis dispenseretur ut matrimonium inear, non dispensatur cum illo, ut non peccet aduersus uotum si cum alia fornicetur, aut se polluat. Quia id necessarium non est. *Sic Suar. c. 26. n. 13. c. 14. Sanch. lib. 8. disp. 9. n. 26. c. lib. 4. sum. c. 40. n. 40. Layman. c. 8. n. 17. August. Barbosa de potestate Episcopi 2. part. allegat. 17. n. 23. Basilus lib. 8. c. 9. n. 1. Vnde si differendo executionem uoti satisfieri necessitati potest, ut frequenter contingit in voto religionis, & frequentius in voto peregrinationis, non poterunt Praelati inferiores dispensationem in voto concedere. Quia cessat necessitas*